

DVA SVEĆENIČKA TEČAJA

Dr Ivan Škreblin

Dvadeseto stoljeće Crkve odvija se u znaku najvećih liturgijskih obnova. One se očituju mnogim idejnim i sistematizacijskim prinovama prema odlukama Svete Stolice i u povećanom sudjelovanju vjernika u svetim činima. Završetkom 60-godišnjice Motu proprio sv. Pija X (22. XI 1903), liturgijska je obnova dobila »Uredbom o svetom bogoslužju« veoma mudra načela i elastične smjernice.

U nastojanjima Crkve oko liturgijske obnove od najveće je važnosti da svećenstvo punim zalaganjem provede u život vjernika spomenutu »Uredbu« sa svim onim pojedinostima koje će uslijediti prema već navještenim odlukama Sv. Stolice. Da naše svećenstvo što svjesnije i što potpunije provede u život liturgijsku obnovu puka održavaju se tečajevi. Poslije teološkog tečaja (Zagreb 1961) slijedili su tečajevi o Djelatnom sudjelovanju vjernika u svetoj misi (1962), O propovijedanju (1963) i napokon ovogodišnji tečaj na kome su biskupi držali predavanja o »Uredbi«.

Ovdje ćemo se zadržati na dva posljednja tečaja, jer se oni nadopunjuju.

HOMILETSKO-LITURGIJSKI TEČAJ

Njegova glavna svrha bila je da svećenicima otvori dobro obrazložene vidike propovijedanja i pokaže njihovu savremenu primjenu. Tome su se nadovezali sporedni ciljevi. Među njima napose ističemo liturgijsko shvaćanje kompletorija i doživljavanje propovijedi za vrijeme svete Mise.

Ovaj tečaj priredio je Interdijecezanski liturgijski odbor uz izdašnu pomoć Zagrebačkog Bogoslovskog fakulteta.

Počevši od prvog predavanja profesora Gračanina: Kriza i obnova propovjedništva pa do onog završnog — Mistagoške propovijedi — (Preuzv. gospodina Pichlera), sva su se predavanja odvijala snažnim zamahom i jedrinom izričaja, a i budnim sudjelovanjem velikog broja svećenika (oko 600). Dubinski su obrađeni dogmatski (Dr. Brajčić), liturgijski (Dr. Kirigin), kerigmatički (Dr. Pogačnik), svetopisamski (Dr. Duda) i moralni (Dr. Kuničić) snošaji propovjedničkova djelovanja. Ako još spomenemo preostale teme: »Problematika teologije propovijedanja« (Dr. Šagi-Bunić), pa odnos propovjednika prema problematici modernog čovjeka (P. Škvorc) i napokon »Uvjeti uspjeha propovijedi« (Žanić), tada je lako uočiti, da su bitne i upravo vječne teme propovjedništva mnogostrano zahvaćene. Tko je barem nešto čitao iz Spomenice »Božja riječ zajednici« (Zagreb 1963), taj će brzo spoznati da je to prava riznica za dublji studij i obrazovanje propovjednika. Ta je knjiga savremenija i potrebnija što je Uredbom o svetom bogoslužju proširena nedjeljna i blagdanska obaveza propovijedanja za vrijeme svetih Misa na kojima sudjeluju vjernici. Do sada bijaše obveza propovijedanja na onim svetim Misama koje su redovito bile posjećenije (can. 1344, § 1), a bilo je dopušteno da se na stanovite svečanije blagdane uz predhodni pristanak Ordinarija može ispustiti propovijed (can. 1344, § 3). Ipak je can. 1345. savjetovao da se održi kratki nagovor i pod ostalim svetim Misama. Od 15. II 1964. snagom stilizacije čl. 52. »Uredbe« postaje homilija obvezom pod svim svetim Misama, ako to ne sprečava težak razlog.

Na tečaju se odlučilo, da se izdaje homiletski časopis. Za taj posao javilo se više svećenika, a tri su Provincijala ovlastila na suradnju po jednog vrsnog

člana svoga Reda. Zagrebački se Dijecezanski liturgijski odbor — u nestašici drugih radnika — prihvatio, da uređuje izdanja tih propovijedi, koje izlaze kao homiletski prilog Vijesnika zagrebačke nadbiskupije pod naslovom »Verbum Dei«. Dosada je izašlo 6 takovih priloga. Svećenici sve više traže »Verbum Dei« i on u novim prilikama postaje sve potrebniji kao pomoćnik dušobrižnicima u njihovu propovjedničkom apostolatu.

Kad se uoči Koncilska odluka u vezi sa čl. 52. »Uredbe«, postaje očito značenje Homiletsko-liturgijskog tečaja, a izbornika »Riječ Božja zajednici«. Zbornik je magistralno djelo iz kojeg će dušobrižnici crpiti potrebna nadahnuća, pravilna rješenja u neizvjesnostima te uza sve napore propovijedanja zadržati svježinu u navještanju otajstva vjere i života u njima, a »Verbum Dei« bit će kao neko utočište kada zaprijeti nestašica vremena ili zataje inventivne snage.

LITURGIJSKA INICIJACIJA KLERA

Možda će ovaj podnaslov začuditi kojeg od čitalaca, jer se inicijacija daje onima koji nemaju ni početnih pojmova. Ako se uzme u obzir da je izvjestan broj svećenika slušao i polagao za vrijeme svoga studija tek rubricistiku, a drugi možda uz nju i genetiku liturgije, to je broj onih koji su liturgiku proučavali u smislu čl. 16 »Uredbe« zapravo minimalan, tada se za ovogodišnji Liturgijski tečaj u dvostrukom smislu može i mora kazati da je on liturgijska inicijacija klera. On je liturgijska inicijacija zbog toga jer je liturgijska zbilja u »Uredbi o svetom bogoslužju« došla kao neočekivana novost.

U osam predavanja obuhvaćena su uz uvod u postanak »Uredbe« (mons. Pichler) temeljna načela o naravi liturgije (mons. Pichler) i o liturgijskoj obnovi (mons. Oblak), o otajstvu Euharistije (mons. Pogačnik), o sakramentima i sakramentalijama (mons. Pichler), o časoslovu (mons. Lach), o liturgijskoj godini (mons. Zvekanović), i o svetoj glazbi (mons. Zazinović). Zbog bolesti mons. Bäuerleina nije održano predavanje o sakralnoj umjetnosti i bogoštovnim predmetima, no ono će biti otisnuto u Spomenici tečaja.

Dragocjeni komentari Biskupa-predavača, kako obzirom na postanak cijele »Uredbe«, tako i na pojedine njezine ostsjeke, kao zasebne cjeline, a na kritičkim mjestima upozorenja o veoma finim nijansama u »Odredbama«, unijeli su veoma mnogo plastičnosti i približili nam životnu vrijednost tog epohalnog dokumenta.

Predavanja su svećenstvu bila znatno olakšana i time, što je dr. Kirigin preveo »Uredbu« o svetom bogoslužju na hrvatski.

Tečaj se odvijao u Dječačkom sjemeništu. Moderna svečana dvorana jedva je mogla primiti za naše prilike ogromni broj svećenika (oko 900). U našem Dječačkom sjemeništu na Šalati je 380 misnika imalo na raspolaganje 43 oltara. Premda su oba domaćina bila spriječena da osobno sudjeluju na tečaju (Preuzvišeni Šeper u Rimu, a Preuzvišeni Bäuerlein bolestan) ipak smo imali čast da slušamo preko radija već prvi dan tečaja toplu poruku Zagrebačkog Nadbiskupa.

Ovogodišnji Liturgijski tečaj svojim dimenzijama ulazi među događaje, koji nadilaze mnoge vedre pojave katoličkog života kod nas. Veličina je ovog tečaja kao nikad dosada, da smo svi imali prilike doživjeti liturgiju u njezinoj cijelosti i po svojim biskupima postati dublji, oduševljeniji rasadnici milosnog obilja što ga Crkva uvjetuje svojom »Uredbom« o svetom bogoslužju.